

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم وصنعت مجموعه سی

ایکسجی سنه: اوچنجی جلد

نومرو : ۳۴

۵ ایلول ۳۳۸

تورك واركن اسلاميت اميندر بو اولمكده ا
چاقو كسمه وزير اميدى تا كريدن .
بز دينك عسكرى يز . اوهر دى يارادان ...

جوانى و بربوز ، و اولاً صالحاً مسئله لي حل ائك
ايچون بر ايلى كوندريوزرسده داه ايلي دشن
قرارگاهنه وارمادن ،

شرقه كلن كورمه سين مناره لي قبه ي ،

ديه كان دشمن ايلچيسيله دونوپور . آلب آرسلان :

كيت سويله قيسريكه « حق اسير كر دىنى ،
قولاي دكل فنج ائك آرسلانك ائنى ..
اسلاميت برقبزدر ، بكچيسى تورك بر آرسلان ،
آلنده دال قيليچى اونى بكار هر زمان .. »
كيت سويله قيسريكه « بزملى چوق سوه رز ،
لكين حربه كيررسك انسان دكل اژدرز ..
اسلاميت كونشدر بز اونك قبوليچى ،
بگمدهن قينه سولقام چكرسه قيليچى ... »
كيت سويله قيسريكه « اقلرك سوسى يز ،
بايقوشدن برواخر بوتى بز شاهين سوروسى يز .

ديه ايليچى كوندريوزر ، معيتمده كيلرله استشاره دن
سوكرا حربه قرار و بربوزر ، و بوتون هسكار آلارندن
اوقلر آتوب دال قيليچ دشمنه صالحديرمه كيدرلر
ايكن بر آغردن :

هپ بوروندك كفته
وطن عائد سونه
اسير ياشامقدنسه
كومولم چنه

ديوزرلر و آلتريش فوشدبره ق كيديرلر .

ايكنچى پرده ايرتسى صباح آلب آرسلانك
اردوگاهنده جريان ايديرور . بوتون اركان و امرا
حاضر . دمير قفس ايچنده قيسر رومانوس له جنرالار
وضابطار اسير بولتور . آلب آرسلان قيسره اكر
غالب اولسيه يدى كندى حقه ده نه معامله باياچنى
سوربور ، قيسر هيج برشى باياچنى يالكلز هر
صبح قاچيلا نه جفى سويلور ، و آلب آرسلانك ده
كندى يا اشكنجه لر ايچنده اولديره چكى وياخود
هنده ، چينده قول ديه دولاشدبره جفى سويلور .
حالبوكه بوتون :

بو ظناره دوشوشك توركى بيلمديكندن :

هيج معاويه اشكنجه يارارىم ، توركم بن ؟

ديه جواب و برن . سلطان دوحال نيجيرلر چوزديررور ،
و نختنه آلدرق يانه او طور تدبى قيسره حراولدينى
بولده دشمنله خرمزدن محافظه ايچون كندى محافظلر
تروق ائديكى سويلور ، قيسر بوتون بوسرولرند
متبع :

بن بوله بر خيالى كوره مزكن رويا ده ،
سز بكا كوسترديكز ، كوزم آيچى دنيا ده ا

استانبولك اون بيش سكونى

مجموعه

كوجوك مجموعه (هفته لى ، ديار بكر) —
ضيا كوك آلب بك ، مجموعه سنده دهايه ، اخلاصه ،
دينه ، فلسفه ، اقتصاد و غروكي جانلي صاحبه لرندن
ويا دركاهك كين نسخه دن برى نقله باشلا دى (تورك
دولتلك تكلى) نوبندن اجامى تدقيق لرندن ملعدا
غايه هيجانلي و كوزل شمرلر ده نشر ايديرور .
بولرندن نقل ايديله يكلر بومى غرتلرده و مجموعه لرده
انتشار ائتمده . خزيان نسخه لرندن برنده ضيا
كوك آلب بك (ملاز كرد محاربه سى) نامنده ايكي
برده لك مظلوم پيسى نوبنده بكتا ديه بيلر . طغوز
عصر اول ملاز كرده آلب آرسلانله قيسر روم
آراسينده جريان ايدن بو حرق ، ضيا بك كنديه
خاص كوروش و دويوشيله تصوير ايديرور ، برصباح
وزير نظام الملك قيسر رومانوسك ملاز كرده داخل
اولدينى خبر و بربوزر ، ايكي بوز بيك دشمنه قارشى
اون بيش بيك آتليك نه بايله چكند مقررده ،
سلطانله ديوزرله :

سورتده علاقه دار اولديغنه دائر بردليله احتياج لازمه
عاشق باشا زاده تاريخندن استخراج ايدن خلاصه
ايله شاه قولى و قومه سى بو خصوص ايچون دلائل
كافيه دن معدوددر . ساوانه قاضى اوغلك طرفدارلر
حياتلر تيملكيه الفا ايدرك چينديك دعوى سلطنته
اشتراك ايدنلرله مناسبندار اولدولر كى شاه قولى
اييه خطوط عموميه ي ايله بدرالدينى تنظيم ايلكده در .
اكر شاه قولى بدرالدينه نظراً دها زيا ده . موقيته
نائل اولديسه منحصرأ طرفدارلرلك چوقلى ايله
بلدان شاه قولك قورنازلى سايه سنده در . نه كم
شاه قولى سنده لرجه مدت بادشاهى افعال و افكارى
خصوصنده اغفاله موفق اولدولر حتى بادشاهه راويه سنى
انشا ايتدردى كى سنوى عطيه ده نائل اولشدر .
حتى بايزيدك اوغلى قورقود بو قدسى شينى زيارت
ايله زاويه سنده مسافر اولشدى ، Leunclavius, Hi-
storias musulm. Turcarum s. 661. اسماعيل
ايله اجدادىك بالاخره بر طاقم موايد ايله قوه دن
فعله ايسالى ايتدكارى مطالبات هيئت عموميه سى ايله
بدرالدين نظريه سنده توافق ايتد بومى ؟ فقر ، عمومى
و بسيط برحيات ، خرساينلر قارشى مسايله كاركى ،
بوتون بولر اسماعيلدن چوق اول شيخ بدرالدين
طرفندن وعظ و تلقين ايدشدى . بالاخره عين نظريه لك
اسماعيل و جماعتى داخلنده تصادف ايدلسى هر حالده
بر اثر تصادف دكلدر .

فراخ باينفرد

كوبى زاده احمد جمال بك طرفندن توركيه نقل
ايدشدر .

معينى ايله برلكده ايران اوزرسته دفع و تطبيق ائتمكه
موقيت الوردى كه شاه قولى اوراده مذهبداشلىرى
طرفندن مسرتله استقبال ايدلدى . شاه قولى عاصيلرى
آناطولى باشدن باشه باقوب بيقوب اوله برشهرت
اكتساب ائتملردي كه طالانه و مخالف انسانيت خرب
كلرندن طولانى لك قوتلى خصملى بيله بو چته
اوكتدن دهشتله قرار ايديرلردى . بايزيد . (۹) ،
۱۵۰۲ سنده اسماعيل طرفندن دعوت ايديلن
ايزان سقرينه قيام ايدك برده تكه و حميد مو .
فيلرلى دفع و تبديد ايدرك باشده شينى اولدى
حاله مهاجر اولدولر اوروا ايللرله وازجله يكي
فنج ايدن مرده شبه جزيره سى اوزرنده كاش
مردودى و قوزونى شهرلرله سوق ايمنى تدبير جزه
برحر كندى (۱۰) بو حركت نتيجه سنده موفيلر يكي
نظريه ليه دها قوتله مبارزه لى حادثاتك جريانى
خصوصنده دها اساسلى برصورتده حركت ائتملردر .
ايشته بودرويش جماعتندن شينى عجم حكمدارلى
بوصورتله طوغدى . اسماعيل ايله اوغلى و خانى شاه
طهاسب سنده لرجه مدت نفرت و خصوصت پرورده
ايتدكارى عثمانى خاندانه قارشى غريده مئادى مجادلانده
بولمشلر و بالخاصه شرقده مقيم اوز بكار طرفندن شدتله
تطبيق ايدتملردر . (۱۱) هيج بر شى حتى ياوز
سلطان سام طرفندن شينلرلك قتل ايتدريسلى كيتى
بيله اردبيل صرفيلرلك اثرى هدم و تخريبه كافى
كلمدى .

بدرالدين و معينى لك آنچى ايكي نسل صوكره
كسب قوت ايدن و اسماعيل ايله اجدادىك مجادلات
نتيجه سنده تطبيق ايتدكارى يكي نظريه ايله سقى بر
[۹] بالخاصه شوراسنى در خاطر ايتدبرلمكه
۸۹۷ هـ ، م ۱۴۹۲ تاريخنده بر درويش بايزيد
عائنه سوه قصد تشينده بولمش و بادشاهك هم نظره
افرادى طرفندن دفع و تشكيل ايداشدر . بوزده
هامر ، حكومت عثمانيه تاريخى ، ج ۲ ، ص ۳۰۳
[۱۰] باقكر : سيانديغيتونك اثر معلومى ، ص
۱۰۳ T. Paola Giovo, De Fatti illustri di
Selin Imderator de Turéhe bei P. Sanso-
vino ص ۳۹۸ و متعاقب . — تورك مورخ دى
جنوبى اوروا ده شينى حركاتى ايچون بك زيا ده جانز
مهم تأثيرى اولش اولان بوجيرى تبديد حقه ده
اعطاي معلومات ايلكده درلر . صولاقراده تاريخى ، ج ۲
ص ۳۱۷ ؛ هامر ، حكومت عثمانيه تاريخى ، ج ۲
ص ۳۴۵ (سعدالدينه نظراً) .

[۱۱] بالخاصه سويلر قارشى نفرت برسياختنامه دن
اقتباس ايدن داهردن بك كوزل ! آكلاشلمقه در :
ص ۱۱۴ ، توركار بوسيدن طولانى بجملردن اوتدر
نفرت ايتدبرلمكه . معينى لك افاده سنده نظراً بر عجمى
قتل ائتمك ۷۰ خرساينى دين محمدى به جيله اولدولر
اولدبرمكدن دها انضلدلر . عين صورتله بجملرده
خصم لرندن و بالخاصه توركاردن نفرت ايديرلردى .
واولرلى خرساينلردن دها ديشيز تاقى ايديرلردى .

انسانلرده بو شفقت هیچ اولاماز سلطان
آه ، بو لافلک قدرنی آکلاسهیدی وطم !
دیوب بوله دوزولور .

ملی مفکوره (اون بش کونلک ، آطنه) —
بو مجموعه نك دردنجی صایسته « ادبیاتد ارتجاع »
اسمنده بر مصاحبه وار . محوری ، ادبیات جدیددن
اعتباراً لسانک مرحله لرخی صایارق متارکه دن سوکرا
هر شی کی ادبی حیاتیزکده بوزولدینی (آجیلدی
مژده نلن یکی و ملی بر دور ادبی نك) حرکتدن عطلاته
منقلب اولدینی بونک یرینه یواش یواش ندیم
و فضولی ، نفی دورلرنک لسانی و حسی و دوله
باشلادینی سویلور و بوتون غزله لر ، مجموعه لرنک ندیم
و فضولی لسانیه یازلش غزل ، شرقی ، مجوله ،
دولو اولدیندن شکایت ایدیور . و بولوده کی ازلرک
طوبته بردن « هپسیده او بونک شاعرلرک صنعتکار
روحلرنی اینجیته چک قدر یوان و ذوقسز .. حکمی
و بریور ..

محور بوندن سوکرا بونک ادبیاتدندن شکایتی
(بکرمکده اولدیغیز عظیم انقلابک ادبیاتی ، ذوق
و اکانجه دورلرنه عائد اولدیغیدی) دیور و بو
کونکی ادبیاتد آتقی اینجده باشا دیغیز مقدس
عجاده لک روحنی تاریخنه نقل ، روحنه نفخ ایدم چک
بر صورتده اولاسی ایجاب ایدم چکنی قید ایتدکن
سوکرا سوللی پروودمک موسیه اولان مشهور عتانی
نقل ایدیور .

محورلک ایکی قصدیده هان هر کسی تعجیله دور .
دوراجق قادار باکلش ، لاقیردی ایله حکایه حاللرک
چوقدن ماضی اولدیغی اونوغمش اولان محور بو خصوص
صده کی فکرینی بر ایکی مثال ایله توفیق ایتسهیدی
نه آبی اولوردی . حالبوکه استانبولده تاریخچسینی
بیله باکلش یادیغی ملی ادبیات بونک هر حالده
اسکیسندن داها اولغون و داها مصفا برشکلده یولنده
دوام ایدیور ، ادبیاتد بونکونکی اولاسی ایجاب ایدن
شکلنه کانجه بو خصوص صده کی فکرده چوق سوکو
تورور ، بکنلرده خالده ادیب خاک « اقدام » ده
انتشار ایدن بر مقاله سنده بک حقی دینکاری کی
« ادبیاتنه وجهه ویرمک برم نسله عائد بر غراب
اولدی . »

عبد امین بکک په توفی دن منقول « بن ماجازم »
یازیبی ایله غایت آز قولولش قسمندن موضوعک
چوق استفاده لی اولدیغی آکلاشیلان « ایل بکلی اوغلی » نه
دائر تدقیق مجموعه نك الک شایان دقت یازلرندندر .

یلمیر (اون بش کونلک ، از میر) — ستونلرنده
تربیه ، اجتماعات ، ادبیات ، تراجم احوال ، زراعت ،
اقتصادیات ، اداره بیتیه حکایه رومان الخ بولنه جفتی
و بوموضوعلر دائر اولان یازلرکده الک سوک نظر یات
و نناجی بالخاصه عملی و حیاتی اولسنه اعتنا ایدم چکنی
ایلك نسخه سنده وعد ایدن مجموعه نك صحیفه لرنده
اگر لووویق نادودن نقل ایدیلن ژاپونیا و تکامل

ایله تولستوی دن ترجمه ایدیلن یاسنایه بولیان مکتبی نه
عائد خاطرلر اولاسهیدی ، مصطفی روحی بک آرقا .
داشیزک زحمتنه آجیاجقدق . بالخاصه اخلاقه دائر
مقاله لرنک (عملی و حیاتی) و صغایرله تألیفی اولدیغیه مشکل .
— ن .

مکتوبلر

رسم سرکسی حقنده بر تنقید مناسبیله عترم صلاح الدین
انیس بک

عزیزم ، مقاله تنقیده کره کنیدی نامه سوک
درجه دن اولدم و دائماً تسلیم ایتدیکم کی هر نقدک
ایستدیکی کی تنقید اتمک حقیدر . یالکز قورقادم که
شو « چوق » ون اولدم » سوزی سزی کوچند برمه سک .
اوت علی الاصول بن مسائل بدیهیه یی بزه و متخصصلرنه
ترک ایدم رک آتقی فیرحه لیه مشمول اولان عاجز بر
صنعتکارم . یالکز شو قادیوار که صنعتک فنی جهتنه
تعلق ایدن بعض نقطه لری ایچون بونکون بر مقابل
تنقید یازغنه مجبور اولورم . چونکه مقاله کزده
دیور سکرک باتان چو جوغک مناظر قاعده سنجیه
آیاقری بیوک و باشی کوچوک اولوق لازمکیر ایکن
بو بر عکسدر . ایسته عزیزم بر کره شو سوزلرکز
ایلمع الاسف مناظر قوانینده « نکیزلرک » « Persadistu »
دینکاری مه ناموروز یعنی اونو ندیغی کیزی کوستریور .
سکر . الک فاسی باطله یی ، ماشه اوربیور سکرکز زیر
بدیه یاندن بحث ایدر ایکن جامد بر فطوغراف قلیشه سی
کسیلور سکرکز . نایب علم نشر یجده کی Canon humain
یعنی ده اونو تیور سکرکز . چونکه برقاعده نشر یجیه و کلیه
اوله رق چو حوقلرده باش دائماً بونک اولوب وجودک
تناسب عمومیه سی سن ایله برابر متناسباً علی التدریج
تکامل ایزمی ؟ خلاصه یازدین شو سطرلری باضروره
یازدم . بونک سببی ده سزدها ایی تقدیر ایدر سکرکز .
فقط شمدی خاطر مه کادی بکنده صنعت حقنده فکرلری
صوران درک اچینک قولانی چینلاسون دیرم و کال
صمیمیته ایلرکری سقارم .

رسم

روحی

روحی بکک مکتوبی هیچ بر طرفی دیکشدرمه دن ،
حتی املاسنه بیله دوقونادن نشر ایدیور . فکرمن
ایسه ، بو سطرلرده روحی بکک صلاح الدین بکدن
داها حاتی اولدیغیدر . فقط عجبا صلاح الدین بک
نه دییه چک ؟

§

درگاه مجموعه سی مدیرته

آشایکی استیضاحک مجموعه کزده درجی رجاسیله
عرض خلوص ایلرم افندم .

— ف .

ملم محمد امین بک افندین بر استیضاح :

محترم افندم ،

درگاهک سوک نسخه سنده ضیا کوک آپ بک

افندی به خطاباً قلمه آلمش بولوندیکنز مقاله علیه لرنده
استاد مشارالیه ک بر قسم طلبه لرندن بحث بوورولانده
ایسه ده موضوع بحث افندیلرک هانکی دوره و یازمره
منسوبی اولدیقلری تصریح اولونامش بولوندینی جهتنه
ایچلرندن شبهه سز بر قسمی حقنده وارد اولدیغی قبول
بوورولان « محدودیت نظر » صنعتک دیکلرنده
ناحق یره تشمیلنه وجدان عرفان پرورانه لری
مساعده اولما یه جفته بناءً بو بونک ملی متفکر خرنک بر
مدت قلیذلری مینانده بولوغش اولان واضع الامضا
داعیلرله بو بابده کی استیضاحه اشتراک ایدن دیکر
رفیقلمر نامه ، کفایتک تنسیب بووروله جق هر هانکی
برشکل و صورتله ابلاغ و توضیحنه عنایت بوورمه لرخی
کال حرمتله رجا ایلرم .

دیا کوک آپ بکک منتدار شاکرلرندن

راغب فایزوی

§

کور قازما لک صرک اری — موزه هایو .

ندن اسکی سرایه کیدن بو قوشک صاغنده ، ضربخانه یه
ملاصق بوله ناظر ایکی اسکی بنا واردی . بو اسکی
بنایه باقان بر تورک ساهم ناک دورخی بر رسمده
اولدیغدن فخرله جالی کوروردی . اسکی نجرلر ،
اونجرلرک اسکی و پامی دیرلری ، اسکی میناریری
خاطر لاتان صاحبالر ، قوجاش و صارامش دیوارلر ،
حاصلی بو تورلو ملی خطلر و بی رنگاردن مرکب بو
منظره ، کورن کوزلری دوشوندوردی ، دو یان قلیلری
دوله دوروردی . دون بکرکن باندق که تخریب اوسته لری
اوا بکی بنای بیله ورلر . « کور قازما » یی بردها قلیمن
اوستنده حس ایتدک .

یاری ، ماضینک ایکی کوزل لوحه سی اولان بو
ایکی بنایک یقیلده استحقاق کسب اتمک ایچون نه
صوبی واردی ؟ قلیمن بونکی تخریبک المیله دولقدن
سوکرا تحقیق ایتدک : بو ایکی کوزله بنا یقیلماق
ایچون یقیلیورمش ! ضربخانه عامره مدیری ، موزه
عسکری مدیری ، ابنیه سینه مدیری ، اوچی ده
بردن ، متفقاً رای و بر مشرک : « اساساً اختیاب
و چوق چورومش اولان بوا بکی خرابه یانارسه ضرر
ایقاع ایدرلرمش ! بونا ، ایچون ده یادکار قالمالرنده
یقیلدلاری اولایمش ! » بورای بک مناسب کورن
خزینة خاصه اداره سی در حال متهدده مراجعت اتمش
بوا بکی تاریخی خاطر بکده انقاضی براق بیک کاغذ
و برن بر خرابه نیاشنه دور اتمش .

ملی خاطرلریمزی باقان یاتین قنادر ، قضایه
رضا کوسترمکن باشقه نه یاییلر ؟ فقط دوروب
دوردینی برده بیقان آلار ، باقان یاتیندن قاج دفعه
دها کنها کاردرلر ؟ .

مسئول مدیری : مصطفی نهاد